

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 537/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, Mierová 1725, Čadca, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 36/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka v 3. rade“) alebo (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, Mierová 1725, Čadca, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 36/2012 (ďalej aj „namietané konanie“).

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že v namietanom konaní podali návrh na určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, proti odporcom – [REDAKOVANÉ]. Sťažovatelia ďalej uviedli: „V predmetnom konaní od podaného návrhu dňa 26. 3. 2012 sa uskutočnilo iba jedno pojednávanie, pričom sme súd urgovali žiadosťami zo dňa 6. 8. 2013 a 3. 10. 2014 o vytýčenie termínu pojednávania. Na naše žiadosti sme do dnešného dňa nedostali žiadnu odpoveď a nebol ani len vytýčený termín pojednávania.“

Predmetné konanie..., ktorého vecou je rozhodnúť, či sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po našom otcovi [REDAKOVANÉ], trvá už vyše 3 rokov. Od podania návrhu sa vo veci skoro vôbec nekonalo a nebolo vydané žiadne meritórne rozhodnutie. Vzhľadom k tomu, že v predmetnej veci sa neuskutočnilo ani jedno pojednávanie, mám za to, že zo strany Okresného súdu Čadca došlo k neúmerným súdnym prieťahom v prejednávaní veci.

Vzhľadom na nečinnosť Okresného súdu Čadca počas vyše 3 rokov od podania návrhu som podal ako navrhovateľ v rade 1/ i sťažnosť predsedovi Okresného súdu Čadca na prieťahy v konaní zo dňa 19. 12. 2014, na ktorú mi predsedníčka súdu odpovedala listom č. Spr 3/15 zo dňa 29. 1. 2015. V predmetnom liste predsedníčka súdu skonštatovala, že moju sťažnosť považuje za dôvodnú v celom rozsahu...

Nakoľko od podania návrhu v roku 2012 do dnešného dňa tento vyše 3-ročný súdny spor nebol právoplatne skončený, máme za to, že konaním Okresného súdu Čadca dochádza k prieťahom v konaní a práve z tohto dôvodu podávame túto sťažnosť, nakoľko bolo porušené naše právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na verejné prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Nejedná sa pritom o zložitú vec a my ako účastníci konaniu sme súdu súčinní. Napriek tomu sa nevieme domôcť nášho práva na súdne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku trvania konania a aj skutočnosť, že konanie do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené, domáhame sa aj priznania primeraného finančného zadostučinenia. Poukazujeme na skutočnosť, že stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzame pre dĺžku doterajšieho konania, ktoré stále nie je právoplatne skončené, má nepriaznivý vplyv na našu psychiku, pričom ako strany konania nemáme reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania, čo v nás vyvoláva pocit bezmocnosti a to aj pri uplatňovaní našich práv.

Sme presvedčení, že za týchto okolností sa vyžaduje nielen vyslovenie porušenia práva a príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základných práv sťažovateľov, ale aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia ako prostriedku na dovŕšenie ochrany porušovaných základných práv nás sťažovateľov. Z týchto dôvodov považujeme za primerané finančné zadostučinenie sumu vo výške 2.000.- € každému zo sťažovateľov...“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/36/2012 porušené bolo.

Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/36/2012 porušené bolo.

Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/36/2012 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ]... finančné zadostučinenie vo výške 2.000.- € ako náhradu nemajetkovej ujmy...

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ]... finančné zadostučinenie vo výške 2.000,- €..

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ]... finančné zadostučinenie vo výške 2.000,- €..

Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľom v rade 1 / až 3/ spoločne a nerozdielne náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 36/2012 došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov

sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Ústavný súd taktiež už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 36/2012, ktorý si ústavný súd pre účel predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal, vyplýva, že namietané konanie začalo 26. marca 2012 doručením návrhu na začatie konania sťažovateľov okresnému súdu. Sťažovateľ v 1. rade podal 16. januára 2015 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v namietanom súdnom konaní. Predsedníčka okresného súdu sťažovateľovi v 1. rade odpovedala listom z 29. januára 2015 (sp. zn. Spr 3/15), v ktorom konštatovala dôvodnosť jeho sťažnosti a okrem iného uviedla: „... V zmysle ustanovenia § 64 ods. 1 Zákona č. 757/2004 Z. z. účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, o odstránenie zistených nedostatkov.

Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom Vašej sťažnosti, po prešetrení Vami uvádzaných skutočností v konkrétnom spise Vám zasielam nasledovné vyjadrenie:

Návrh o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva bol podaný dňa 26. 3. 2012. Spis bol pridelený na konanie [REDAKOVANÉ]. Dňa 12. 11. 2013 bol doručený návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania na strane odporcov.

Opatrením Spr 8/14 bol po odchode sudcu spis pridelený na konanie [REDAKOVANÉ]. O návrhu na pripustenie zmeny účastníkov bolo rozhodnuté uznesením až dňa 9. 10. 2014 a expedované až 19. 1. 2015.

Po prešetrení všetkých skutočností, oboznámení sa so súdnym spisom, ako aj vyjadrením zákonnej sudkyne mám za to, že v danej veci boli v určitých časových úsekoch spôsobené zbytočné prieťahy v konaní spôsobené postupom súdu. Považujem preto Vašu

sťažnosť za dôvodnú v celom rozsahu. Vo veci som nariadila dohľad nad plynulosťou konania a so zákonnou sudkyňou som urobila osobný pohovor.

Ak ste toho názoru, že Vaša sťažnosť nebola riadne vybavené, môžete v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 Zák. č. 757/2004 Z. z. požiadať do 30 dní od doručenia odpovede predsedu Krajského súdu v Žiline o prešetrenie vybavenia sťažnosti.“

Z uvedeného vyplýva, že namietané konanie pred okresným súdom od doručenia návrhu na začatie konania do podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo tri roky. Predsedníčka okresného súdu v odpovedi na sťažnosť sťažovateľa v 1. rade z 29. januára 2015 uznala sťažnosť za dôvodnú a oznámila sťažovateľovi v 1. rade, že vo veci nariadila dohľad.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre viackrát poukázal aj na to, že ak orgán štátnej správy súdov uzná sťažnosť na prieťahy v konaní za dôvodnú, nemusí to viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde) na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09, II. ÚS 124/2015).

V prípade, ak všeobecný súd, reagujúc na sťažnosť sťažovateľa podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, prijme opatrenia smerujúce k zabezpečeniu ochrany jeho základného práva, zakladá to podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V dôsledku opatrení predsedníčky okresného súdu konajúci sudca 1. júna 2015 nariadil pojednávanie na 11. august 2015. Sťažovateľ v 1. rade, nevyčkajúc na postup

okresného súdu po nariadení dohľadu predsedníčkou, už 12. júna 2015 podal sťažnosť na prieťahy v konaní ústavnému súdu.

S ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v označenom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie v tomto štádiu konania kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľa v 1. rade zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tohto dôvodu ústavný súd jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k sťažovateľom v 2. a 3. rade v prerokúvanej veci ústavný súd konštatuje, že títo nepreukázali, že splnili požiadavku namietania prieťahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov, a z obsahu sťažnosti nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde zo strany sťažovateľov v 2. a 3. rade došlo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto ústavný súd mohol ich sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako neprípustnú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2015